

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Հերկայ 1896 տարեշրջանի Պոչկարիոյ համար տարեկան 8 ֆր " " 1/2 " 4 " " " 1/4 " 2 " Արտասահմանի համար " 10 " " " 1/2 " 5 " Կանխիկ վճարելի	Համակ դրամ եռայլն խրկել հետեւեալ հասցեով ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՒՈՒՆԿ» ԼՐԱԳՐՈՑ ՎԱՌՆԱ (ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ) Редакция на вѣстникъ „Иравункъ“ ВАРНА (България).	Rédaction du journal „Iravounk“ VARNA (Bulgarie)	Խմբագրութեան ուղղող գրութիւնք ետ չեն դրկուիր եւ յարմար դատ. ոչաճներն միայն կը հրատարակ- ուին ամբողջովին կամ մասամբ. Ծանուցմանց տողը 20 սանթիմ երեք կամ առելի անգամի համար 25 առ 100 զեղք կը լինի :
--	--	--	--

ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴՐՈՅՆ

Շ Ո Ւ Ր Զ Ը

Այն զարհուրելի կացութեան հանգեպ, ուր եկաւ հասաւ թեր-
քահայութիւնը, թուրքիական դու-
րըս գտնուող ազգութեան ամեն
մասերուն սրբազնասուրբ պարտա-
կանութիւնն է, առանց վճատու-
թեան, բայց միանգամայն եւ առանց
ինքնախորտակեան, չորիւ, կշռել
ազգային ազգային մեծութիւնը,
ամբողջ իրենց ամեն տրամադրե-
լի ոյժերը եւ ընտրել գործօնե-
թեան նորագոյն ուղղութիւն մը,
որ համապատասխանէ ներկայ ու-
րալի հանգամանաց իսկական պա-
հանջներուն :

Առանց վճատութեան, կըսենք,
վանդի թրքահայաստանի այժ-
մեան վիճակը իրօք շատ յարմար
է, ազգին մէջ ընդհանուր վճա-
տութիւն, լքում յառաջ բերելու.
այս վտանգին, վճատութեան ոգ-
ւոյն դէմ, որ կրնայ մեզ այնքան
և գուցէ աւելի աղետաբեր ըլլալ
որքան եղան փերտին և թուր-
քին սուրը, պարտի մաքառել ա-
մեն հասկացող և պարտաճանաչ
հայ : Պէտք է խօսիլ, գրել և
քարոզել թէ իրօք թրքահայաս-
տան ունեցաւ անհուն փառանք ու
կորուստներ, որք անգարմանելի
են քիչ տարիներու մէջ, թէ սա-
կայն ամեն ինչ կորսուած չէ տա-
կաւին և թէ ազգին միացեալ մա-
սերուն միահամուռ զոհողութիւն-
ներն ու ճիգերը կրնան դեռ հա-
յաստանը վերծանել բնաշին լի-
նեկէ :

Առանց ինքնախաբուծեան կը-
սենք, որովհետեւ հարկաւոր է մեզ
մեր թշուառ հայրենիքին վիճակը
գիտնալ, ճանաչալ այնպէս, ինչպէս
իրօք է, որպէս զի մեր ջանքերն
ալ կարենան հաւասարել գործին
մեծութեան և գոնարութեանց.
ահագին է գործը, պէտք է ահա-
գին լինին նաեւ մեր ջանքեր. բը-
նաւ այս մասին խարուկելու չենք-
չի մնաց հայկական կեդրոն մը,
հայաբնակ քաղաք մը, որ իր չըր-
ջականերով և գիւղերով չի մատ-
նուէր սուրի, հուրի և աւարի...
Դժբաղդութեան մէջ արի լինե-

լու առաքինութիւնը և ազգային
ամեն ոյժերու ամբողջումն ու հա-
մերաշխ գործունէութիւնը միայն
կրնան փրկել, ինչ որ տակաւին
կորսուած չէ իսպառ, և այլ եւս
չեն բաւեր ոչ միայն անհատական,
այլ և անջատ, մեծ ու փոքր միու-
թեանց մասնաւոր - հաւաքական
ոյժերը :

Ըսել չենք ուզել թէ ամեն կազ-
մակերպութիւններ անպատճառ
ձուլուելու և անհետանալու են մի,
տիպեցեալն Միութեան մեջ, այլ
թէ ամեն ոյժեր, անհատական թէ
հաւաքական, իրարու հետ գոնէ
այնքան ներքին կապեր ունենալու
են, որ կարենան իրարու գործու-
նէութեան գիտակից լինել և միե-
նայն ուղղութիւնն ունենալ. տար-
բեր միութիւնները կրնան այսպէս,
եթէ հարկ է, պահել, ունենալ ի-
րենց առանձին գոյութիւնը, անու-
նը, նաեւ իրենց (օտկան) թերթերը,
մինչև իսկ իրենց մասնաւոր կեդ-
րոնները, վերջիններն անշուշտ սահ-
մանափակ իրաւասիրութիւններով.
մասնաւոր կեդրոններու ներկայա-
ցուցիչները, ինչպէս նաեւ ուրիշ հե-
ղինակաւոր անձնաւորութիւններ
կը կազմեն ընդհանուր կեդրոն մը
և սա կը գծէ այն ընդհանուր յա-
տակագիծն, որում պիտի ենթարկ-
ուին ամեն շարժում և գործօնե-
թիւն :

Մեր այն գործիչներէն, որ ի-
րենց գիրքով և կոչումով պարտա-
կանութիւն ունին աշխատելու ընդ-
հանուր միութեան մը գոյացման,
խոնարհաբար կը խնդրենք նկատու-
ղութեան առնել ժողովրդի փափա-
քըն ու տրամադրութիւնները և
ըստ այնմ լրջօրէն ջանալ գործը
կատարելու : Եթէ սկզբունք-
րու ներքին, տարբեր երանդներ,
հասարակական ձգտումներ և այլնը
մնն, բուն նպատակին համար ան-
կարելի հանգամանքներ արգելք
լինին իրենց միջեւ համաձայնու-
թեան մը գոյացման, իրենք, այդ
գործիչներ, պարզապէս խուլ մնա-
ցած պիտի ըլլան ժողովրդի ձայ-
նին, որ ուշ թէ կանուխ, և որքան
ուշ, այնքան գործի պիտի բարձ-
րանայ ու կազմէ զօրաւոր հոսանք
մը, որոյ գիմարդեղ շատ վեր պիտի

լինի անհատական կարողութեան :

Հայաստան արհաւիրքի վիճակի
մէջ է. ամենուս միակ փափաքը,
միակ նպատակն է մեր ոյժերու
սահմանին մէջ օգնութեան ձեռք
կարկառել մեր թրքահայ եղբայր-
ներու. այս վհահագոյն, սրբազնա-
գոյն նպատակի առջեւ թող լռեն
ուրիշ ամեն նկատողութիւններ :

Միանանք գոթաղբութեան մէջ.
միութիւնն է միակ, իրական մը-
խիթարութիւնը, որ կրնայ փոքր
ի շատէ պիտի արեան լճակնե-
րու վերածուած, վշտարիժ հայ
սրտերն :

ՍԿԻԶԲՆ Ե ԵՐԿԱՆՑ

Հայութեան սեւ ճակատագրին
պայմանաւորմամբ կերկարի և տա-
կաւին չվերջանար անիծեալ դժ-
բաղդութեանց շարքը, որոյ նո-
րագոյն օղակը կը կազմէ Բարթո-
ղիմէոս եպիսկոպոսի տեղապահու-
թիւնը՝ Արքայաժողովրդի վար-
չութեամբ :

Թրքամոլներու խումբ մը, ու-
րոյ պետերուն վրայ կը կեդրոնա-
նայ ազգին արհամարհանքն ու ա-
տելութիւնը, յանդգնեցաւ կ. Պոլ-
սոյ վարչութեան գլուխն անցնել
հակառակ ժողովրդի կամքին, որ
կը սկսի արդէն յուզուիլ և եկեղեց-
ւոյ մէջ բարձրաձայն յայտնել իր
գոթոհոլութիւնը ինքնակոչ Տիգրա-
պահին դէմ (*):

Յոռեւտնա ըլլալու պէտք չկայ՝
գուշակելու համար թէ տակաւ պի-
տի աւելնայ ժողովրդի յուզումը
և իր հետ նաեւ կառավարական
խտուութիւնն ու ձերբակալութիւն-
ներ. և ո՞վ գետէ, ո՞րքան երիտա-
սարգ կեանքերու ծաղիկը պիտի
խամրի բանտի և տանջանքներու
մէջ, և այս՝ այնպիսի մարդոց
պատճառաւ, որոց բոլոր էութիւ-
նը մէկ հայի, ճշմարիտ հայի մը,
դիմին մէկ մազը չարժէր :

Սակայն վճատիլ մեզ համար
չէ. ուշ թէ կանուխ, կանցնի փո-
թորիկը, կուգան բաւազոյն օրեր,
և յայնժամ ապրիտանքը կորա-
գլուխ կը հեռանան, մշտնջենական
ամօթոյ և նզովքի կնիքը իրենց
ճակտին վրայ

(*) Տեսնել 4 էջի լուրերը :

Վանէն գրուած հետեւեալ նա-
մակը, զոր բարեկամ մը հաղոր-
դած է մեզ, կը հրատարակենք ա-
ռանց փոփոխութիւն մը ընելու
բաւերուն և շարագրութեան մէջ :

—o—
1896 Յուլիս 3 ի վան

Ածյ. ծառայ քո եղբայր Ուից,
ծնող մայրից, քո ընտանիքից,
աղջիկ Մ.ից, վ.ից, Մ.ից, աղ-
ջիկներից սիրով և յոյժ կարօտով
բարեւ եղբայր Մ.ին, Ս.ին, վ.ին.
եթէ մեր որպիսութիւն կը հարցու-
նէք, սիրելիներ, Ած.մէ սեւմը եկաւ,
մաշի ծածկեց. մեղաւոր մինակ ես
եմ, որ այս սեւեր եկան. երեք
չորս տեղով ալ ետալի եղայ. Ած.
հոգիս չառեց, այս սեւեր չը տես-
նայի. սիրելի եղբայրք, խոտուռ-
ցի պախտի երկուշարթի օրը վան
գեղերով քաշեցին սուր, մալ տա-
վար տարան, տներ վառեցին, մեր
աչքեր կարցուցին, մեր հայր, մեր
հօր եղբայր վ. երկուքն ալ սպան-
նեցին, ինձի ալ ետալի արին,
գիտցան թէ սպանվայ, բայց Ած.
կարելի է որ սեր 14 ջան քիւֆա-
թի ծէն լսաւ, իմ ջան նորէն ետ
տուաւ. Մ.ալ թափուր աւազաւ
կապնտ տարեր է Արտամիտ տաճ-
կացուցեր է, դերեր է իր ոչխարի
խարի առջեւ. ոչ կրնանք ծէն խա-
նել և ոչ բան մը. մալ, տավար
տարեր են, ցանք խոտերն ալ որն
կերցուցած են և որն ալ կը քա-
ղեն, կը տանին. գեղն ալ բոլոր
վառեր են, մինակ մեր թաղ քա-
նի տուն աղատուներ է, բայց մարդ
բնակութիւն չկայ, մէջ աւերակ
է, մարդեր սպաններ են, չօլուխ
չօճուխին բան մը չեն ըրեր, բայց
անօթի ծարաւ քաղաքի դռներ
սերկնմիշ կըլլանք, դռներ կը
տփենք, հայ կը ժողովնք, տվող
չկայ, վանդի քաղաքի տուններն ալ
չատեր թաղներ են և շատ ալ վա-
ռեր են. ուստի սէրն Ածյ. լինի,
գիրս հասածին պէս ողորմանք մեր
վրայ հացի մը փառայ խրկէք, սո-
վամահ չըլանք, մինչև որ Ած.
գուռ մը բանայ. գիտցած լինիք,
եթէ օր մը առաջ մը մը չանէք,
սեր չօլուխ չօճուխի մնացածներ
մէկ պիտի չը մնան անօթութենէ.
օխայ հաց 100 փրյ. է. մէկ ալ
իմ զոքանչ մեռեր, իմ երկու քէնի-
ներն ալ մեր մօտ են. ի սէր Ածյ.
քանի մը փրյ. խրկէք, անօթի չը
մեռնինք, 14 ջան ենք.

Ա. Ա.

ՍԵՒ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

[Բարեկացականաբար մեզ հաղորդումս տեղեկագրերի քաղաքացիական]

1

ՑՈՒՑԱԿ ԲԱՆԴՇԻ ՆԱՀԱՆԳԻՆ ԽՈՒԼԹԻԿ ԱՌԱՆԻ
ԿՈՂՈՊՑԵԱԼ ԻՐԵՐՈՒՆ

20000 կոտ * ցորենի	50 կալի շղթայ
80 գրաստ, էշ և շորի	700 կապարայ
500 խաչերկաթ	2000 չուան
1200 լող	2400 քուրձ
1200 փայտե տաշտ	1400 կացին, շամիրուր և ակիշ
2100 մանգաղ	200 թէյաման
2500 անկողին	2000 արծաթ գագաթ (գլխի զարդ)
1200 մաղ	3000 արծաթ և ոսկի ապարանջան
20000 բահ ու բրիչ	3000 արծաթ և ոսկի գինդ
7000 ուրաղ	3000 արծաթ մանեակ և ոսկիի շարքեր
100 շաղափ	20000 օսմ. լիրա հնչուն
5800 պղնձեղէն	

Այս ցանկէն դուրս են կողոպտուած մետաքսեղէն և ասուեղէն կերպաններ և հագուստներ, որոց արժէքը շատ մեծ գումար մը կը կազմէ:

Այս թուանշանները պերճախօս ապացոյց են գործունէութեան և առեւտրական յաջողակութեան խուլթիկցի Հայերուն, որ Բիւրտերուն ձեռքով ամեն ինչքէ և մշակական գործիքներէ կողոպտուելէ յետոյ, հազիւ կրնան այսօր ճարել և ուսել կորսիկի չոր հաց և անի բաթաթէս:

2

ՑՈՒՑԱԿ ԹԵՐԱՆԻ ԿՈՏՈՐԵԱԼ 33 ԳԻՒՂԵՐՈՒՆ

ԳԻՒՂ	ՏՈՒՆ	ՍՊԱՆԵԱԼ
Ղարաղուլախ	25	2
Խընդըրի	27	
Հապէվէրէկ	15	180 հոգով ուրանալով ազատած բոլորովին թալնուած, բնակիչները փախստական թալնուած, բնակիչները փախստական
Գօմկայ	10	
Հէրանի	8	
Հօրէկ	12	Բիւրտերու մշակ լինելով ազատած կեանքերնին միայն ազատած
Փուլք	75	բոլոր բնակիչները ցրուած կիսովին թալնուած
Գառն փթակ	15	թալնուած, իրենք ցրուած
Չամուռ տէրէ	30	
Մանթարա	4	2
Դինիկ	70	27
Փիւրի	120	43
Բարիսըն	25	34
Վիթան	50	28
Ղօշաղ	15	7
Աղադիր	20	4
Վարի Հերանի	30	7
Ծաղկատի	50	15
Չանաքճի	15	8
Ս. Գաւիթ վանք	1	(տնտեսը) քահան. փախած, տնտեսը կրնափոխ.
Ապրանք	25	7
Կոթէր	150	23
Սարը զայա	60	34
Ղումար	40	36
Ղարիղօլ	30	15
Չինըս	27	18
Խաչգիղ	50	7
Մամա խաթուն	4	18
Բագառիճ	120	9
Վարդիք	25	5
Գըզըլ մաղարա	12	2
Խաչիկ օղլու գոմ	20	6
Գարա Հիւսէյին	1	1

1181 352

Վերոյիշեալ գիւղերէն միայն 7ը զուտ հայաբնակ է, իսկ մնացած 26 գիւղերուն մէջ Հայերը Բիւրտերու և Թուրքերու հետ խառն կը բնակին. ասոնց կարգէն են նաև Մանո և Հոդիկ, որք կոտորածէ և կողոպուտէ ազատ մնացին շնորհիւ իրենց իսլամ բնակիչներու ջանքերուն:

(*) Մէկ կոտը հաւասարէ գրեթէ 6 օխաի

ՆՈՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Լօնարայի «Սէնթրալ Նիուզ» գործակալութիւնը Կ. Պօլսէն Օգ. 3 թուականով կարեւոր հեռագիր մը ստացած և հաղորդած է զայն «Մոռնիկի փօստ» լրագրին: Այդ հեռագրի համաձայն վանի այժմեան վիճակը շատ գոհացուցիչ է. հանդարտութիւն և բարեկարգութիւն վերահաստատուած են. գիւղերը փախած Հայերը վերադարձեր են քաղաք. խանութները վերաբացուել են և հայ ու իսլամ տարրերը բարեկամաբար կապրին իրարու հետ: Շատախի մէջ հազարապետի մը խնդրանք, լիւնները ապաստանած Հայեր իրենց տունները վերադարձեր և իրենց զէնքերը յանձնել են. ասոր հետեանք բոլոր գաւառը հանդարտած է, և կողոպտեալ գոյքեր վերադարձուեցան իրենց տէրերուն:

Մարաշի զինուորական գլխաւոր հրամանատարը հաւաքելով բազմաթիւ քրիստոնեաներ և իսլամներ, անոնց յայտարարեց թէ լինելիք ընդհանուր կոտորածի մը մասին տարածուած լուրերը անհիմն են բոլորովին, թէ կայս. կառավարութիւնը բաւական զօրաւոր է ամեն պարագայի մէջ զիրենք պաշտպանելու, առանց խտրութեան ցեղի և կրօնի: Ասոր վրայ Հայերը հեռագրեր են Սուլթանին իրենց հաւատարմական զգացումները և շնորհակալիքը:

Ձէյթունի մէջ յանձնաժողով մը կազմուել է մէկ հազարապետէ և երկու առաջնակարգ անձերէ, որք պոտյոի ելած են, զանազան տեղերու քրիստոնեայ և իսլամ բնակիչներուն միջև հաշտութիւն գոյացնելու համար:

Յանձնաժողովը կատարելապէս յաջողի և երկրին մէջ կացութիւնը յոյժ բարեփոխէ:

Բ. Դուռը կը հաստատէ թէ Հայկական գրգռութիւնները դադարած են այժմ:

Վերապահութեամբ կը հրատարակենք վերոգրեալ լուրերը, որոց ստուգութիւնը կասկածելի կը թուուի մեզ. հակառակ պարագային պարտիք ընդունիլ թէ Դուռը կատարածներուն պատասխանատուութիւնը Ս. Իլմիդիեանի վրայ ծանրացնելու նպատակով՝ որոշած է անոր հրաժարէն յետոյ մեղմացնել Հայկական հալածանքները:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐ

ԻՆՊԱՍՏ ՀԱՅՈՑ

Վէսթմինսթերի դուքսը ստացած է հետեւեալ տեղեկութիւնները Հայկական նպաստամատոյց Յանձնաժողովի գործակալութենէն:

Յանձնաժողովին 1000 ոսկիի վերջին նպաստը Տիարպէքերի մէջ գործածուել է ամենակարեւոր պէտ-

քերու, ինչպէս է, օրինակի համար, Ֆարքինի հրկիզեալ տունէն, որու շինութիւնը: Աւելի նպաստներ հարկաւոր են յոյժ. օրական 3 բէնս կը բաւէ ողջ պահելու 6 հոգինոց ընտանիք մը:

Վերջին 12 ամիսներու մէջ, Սիվասի նահանգին 18500 բացարձակապէս կարօտեալ Հայերու բաշխուել է 3200 օսմ. լիրա. աղքատացեալ ժողովրդին համար յառաջիկայ ձմեռին հեռանկարը շատ միջին, և հետեւաբար նոր նպաստներու պէտքը անհաժեշտ է:

**

Հայկական նպաստամատոյց Յանձնաժողովին կանանց մասնաճիւղը ցարդ հաւաքէր և ի նպաստ վանի կարօտեալներուն Օր. Քիմպօլի իրկեր է 10000 անգլ. ոսկի. մասնաճիւղը պիտի շարունակէ իր նպաստները զրկել վան:

**

Նպաստամատոյց Յանձնաժողովը կը յուսայ հաւաքել տակաւին 50,000 անգլ. ոսկի՝ կոչում ընելով Անգլիացոյց մարդասիրութեան:

ԼՍԱՐԱՆԻՆ ԱՌԹԻԻ

Հայկական ընթերցարանին վերաբացումէն յետոյ, ուրախառիթ էր տեսնել լսարան-խօսարան վերաբանական ժողովի մը հաստատութիւնը վառնալի մէջ:

Սոյն կրթական հաստատութեան ձեռնարկուեցաւ խելացի գործունէութեան իրաւունք ունինք ակնկալելու օգտակար ծառայութիւններ:

Կրթական անուանցի ձեռնարկը, որովհետեւ լսարանք մեր մէջ, ինչպէս ամենուրեք, իրենց ծրագրով և ուղղութեամբ կոչուած են շինելու և առաջնորդելու հանրային կարծիքն այն միջավայրին, ուր հաստատուած են:

Դիտելի է սակայն, որ այս կարգի հասարակային կրթական հաստատութիւններ այն ատեն միայն կրնան ակնկալեալ արդիւնքը տալ և օգտակար ըլլալ, երբ ունին ուրոշ ծրագիր և ուղղութիւն, որ համապատասխանէ տեղական պէտքերուն և գոհացում տայ անոնց: Այս պատ պէտք է ունենալ հեղինակութիւն և տրամադրելի բաւականաչափ ոյժեր գործադրել կարենալու համար գծուած ծրագիրն իր ամեն մասերով: Հակառակ պարագային՝ ձեռնարկը կը դադրի լուրջ ըլլալէ և չի շօշափեր նպատակն:

Հրապարակախօսութիւնք լսարաններու մէջ պէտք է արտասանուին մեզի ամենէն աւելի շահագրգռող և հպելի՜ աղգային, բարոյական, ընկերական, կրթական և գիտական հարցերու մասին:

Լսարաններու ծրագիրը մեր մէջ պէտք է լինի համեստ, այսինքն մեր մէջ տրամադրելի համեստ ոյժերուն համապատասխան: Ընկե-

բական – իմաստասիրական և գիտական բարձր խնդիրներու մասին հրապարակախօսութիւնք կը պահանջեն ներհուն հմտութիւն քաղաքական, բարոյական և բնական գիտութեանց, առանց որոյ անհեթեթ կը թուի ինձ, անհատական կարծիք մը, գուցէ սխալ համոզում մը, հանրութեան ներկայացուցիչ իբր բացարձակ ճշմարտութիւն, որոյ վաւերականութիւնը չեն հաստատեր հանրային խիղճն ու ողջմտութիւնը:

Եթէ հրապարակախօսութիւնք խնամով ընտրուած նիւթերու վրայ չըլլան, կրնան աղետաբեր ազդեցութիւն ընել ժողովրդի մտքին վրայ, երբ սա զեռ բառականաչափ չէ մշակուած ու զարգացած: Երբ հաստատ լսարան – խօսարանին բարգաւաճման մասին տաժած անկեղծ փափաքս զիս թելադրեց հրապարակաւ յայտնելու իմ մէկ քանի կարծիքներ ու գիտողութիւններ, որ կը յուսամ թէ անօգուտ չեն լինիր, եթէ նկատողութեան առնուին որոցմէ որ անկէ: Վիճաբանական ժողովի մասին՝ ուրիշ անգամ:

Արամ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ

ՀԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

(Շարն. Ասխորդի քիշէն եւ վերջ:)

Դ

Ո՛րքան սքանչելի պիտի լինէր, եթէ Պուլկարահայքս ունենայինք կեդրոնական միջնակարգ վարժարան մը, որոյ իրականացումը, յամենայն դէպս, առատաձեռն մեկենասի մը կը կարօտի: Յիշեալ յոյժ կարեւոր հաստատութիւնը ձեռք բերել առ այժմ անկարելի լինելով մեզ, Պուլկարահայքս, պարտիմք գէթ ունենալ կանոնաւոր նախակրթարաններ: Ունենանք առանձին հոգաբարձուական, դպրոցական ներքին կանոնադրեր, նախակրթարանական միօրինակ, հայկական ծրագիր մը պուլկարականին վրայ ձեւուած, ամենն ալ հաստատել տալով կըրթական նախարարութեան՝ պուլկար վարժարանաց մէջ ընդունել տալու համար մեր աշակերտներ, առանց ու ե քննութեան: Հայքս՝ այսպէս, կարողանալով մեր զաւակներն օրինաւորապէս նախակրթել, պիտի յանձնեմք զանոնք պուլկար վարժարան, որպէս զի հոն աւարտեն ուսմանց կանոնաւոր ընթացքն և լինին թէ իրենց ընտանիքին, թէ ազգին և թէ պուլկար տէրութեան համար օգտակար բարձր անդամներ: Պուլկարահայքս չենք կրցած կարեւոր գիրք ունենալ կառավարական շրջանակաց մէջ ի Պուլկարիա, շնորհիւ մեր ստացած խեղճ կրթութեան:

Ե

Վերջացնելով յօդուածս՝ կեդրականում թէ Պուլկարահայքս պարտիմք,

1. Մեր վարժարանաց ֆօնդեր, որքան ալ սակաւագումար լինին, ի գերեւ չվատնել:

2. Մեր վարժարաններէն արտաքսել ֆրանսական կեղծ կրթութիւնը և զայն ստացած վարժապետներն: Ինչպէս են ընդհանրապէս Պօլսեցի վարժապետք, շատ աննշան բացառութեամբ,

3. Մեր վարժարաններուն տալ գերմանական ուղղութիւն, հետեւելով Ռուսահայոց և Պուլկարիոյ կառավարական կրթական հաստատութեանց ուղղութեան, և վերջապէս,

4. Մեր վարժարանները վերածել կանոնաւոր նախակրթարաններու, պաշտօնապէս հաստատուած հոգաբարձուական դպրոցական ներքին կանոնադրերով, հանդերձ պուլկարականն ընդօրինակել նախակրթարանական միօրինակ, հայկական ծրագրով մը:

Զ

Հազուադէպ չէ տեսնել որ մեր վարժարաններ յանձնուած են կարգ մը բախտախնդիր, կեղծ ազդասէր անկարող, տգէտ վարժապետներու, աւելի վկայեալ իրենց այս յատկութեանց, քան ուսուցչութեան մէջ, որոց ամենաշնչին վերակրթիւնն անգամ չունին ի ձեռին, գործածելու համար զայն իբրեւ ղոկոռաւոր: Հարկ եղած պարագային՝ կրնամ օրինակներով ապացուցանել այս ըսածս: Այս կարգի մարդոց յանձնել մատաղ սերունդի կրթութիւնը կը նշանակէ՝ զայն թունաւորել բարոյապէս: Միանգամ ընդ միշտ վանեմք այդ պիտիները մեր կրթական հաստատութիւններէն:

Սելիտրէ 14 Յուլիս

ԱԿԱՐԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՏՈՐԱԾՆԵՐԸ

ԶՈՂԵՐՈՒՆ

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(ԱՅ ՄԱՍՍԻՔԸ Տ՝ ԱՌՄԵՆԻ)

(Թեմառանձաժ տէ վիքրիւ)

Մէքելու տը Ֆռանս, ամաթերթին վարչութիւնէն շնորհակալութեամբ ստացանք վերոգրեալ տիտղոսով և 258 էջերէ բաղկացեալ Ֆռանսիէն նոր հատոր մը, որ կը պարունակէ Տրապիզոնէն, Կիւմիշլիանէն, Կարինէն, Երզնկան, Բարերգէն, Բաղէշէն, Սզերգէն, Վանէն, Աղթամարէն, Քարբեղէն, Արարկիրէն, Ակնէն Մալաթիայէն, Բալուէն, Չնքուշէն, Հիւսիսային Բալուէն, Սիւսիսային Բալուէն, Կիսարիայէն և Եգեանայէն գրուած 34 նամակներ՝ այդ քաղաքներու և իրենց շրջականներու հայկական կոտորածները և կողոպուտները պատմող:

Ֆռանսիս հռչակաւոր քաղաքա-

կան մարդերէն մին, Պր. Քլէմանս, որ միշտ համակրութեամբ վերաբերուած է դէպ ի հայերը, գըրած է գրքին նախաբանը այնմարդասէր, արի և անկեղծ լեզուաւ, որ իրեն յատուկ է:

Գիրքը ընթերցանութեան արժանի է,

թէպէտ կոտորածներու ահուկ մանրամասնութիւնները, կառավարական գոթային մեքենայութիւնները, նոյնն են, ինչ որ արդէն պարբերական թերթեր հրատարակած են, սակայն բազմաթիւ անկանատես վկաններու պատմութեանց այսպիսի հաւաքածոյի մը ուշագիւր ընթերցումէն կրնայ ընթերցողը լուսաւորուել կոտորածներուն յարակից հանգամանքներուն մասին, որոց ուսումնասիրութիւնը ապագային համար կրնայ օգտակար դասեր տալ մեզ:

Գիրքը ունենալ փափաքողները պարտին գիմել Տ. Գառնիկ Տէօքմէճեանի ի Ռուսոնք: Գինն է 4 ֆռանք:

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ

ՄԱՊԷՅՆԻ

ՄԷԿ ՊԱՀԱՆՁԱՏԵՐԸ

Երկու շաբաթէ ի վեր վառնաի մէջ կը գտնուի գերմանացի Պր. Ֆ. Քալիշ, որուն՝ եւրոպական թերթերու պալատական թղթակցի պաշտօնը՝ մեծաքանակ ամաթերթակի մը փոխարէն, յանձնուել է երկու տարի յառաջ, միջնորդութեամբ պալատի առաջին քարտուղար Թահսին պէյի և հրամանաւ Սուլթանին:

Պր. Քալիշ վարի է տարի մը իր պաշտօնը ամենայն ջանասիրութեամբ, ապա ստիպուել է զայն ձգել, չյաջողելով գանձել իր ամսականները:

Մինչև այսօր ալ հակառակ Գերմանական դեսպանատան ջանքերուն, Թահսին պէյ չէ բարեհաճած իր վարձած թղթակցին համար, բանալ իր Օգոստոսի տիտղձը՝ սակին բերանը, ուր, Պր. Քալիշի աստիճան համաձայն, սոսկալի դատարկութիւն կը տիրէ:

Յիշեալ պարոնը յայնց մեզ թէ մտադիր է մօտ ժամանակ երթալ Պէռլին և այնտեղ հրատարակել գրքոյի մը, որ պիտի պարունակէ կարեւոր և շահագրգռական յայտնութիւններ Մալէյի մէջ տեղի ունեցող դարձուածներու և խարդաւանքներու, ինչպէս նաև այն մրցման մասին, զոր Թուրքիոյ մէջ պաշտօնայիններն իրարու դէմ կը մղեն հանրային անտուկները պարպելու համար:

Ի Խ Թ Ա Ր

Շիմոնի գատար կազմեամբ զը գապուլ իտիւպ կէրի չէվիթէյէն գաթարա ապօնէ նազարը իլէ պագմագտա իսէք տէ, էկէր ան-

լարտա ապօնէ օլմայա արզուքէշ պուլունմայանլար վար իսէ, իշպու նուսխէմիզի՝ գապուլ իթտիքլէրի տիկէր նիւսխէլէրլէ պէրապէր կէրի եօլլամայա հիմմէթ իթմէլէրի մէրճու տուր:

Մէսարիֆաթմըզ բէշին օլտուղու իւզրէ, կազէթա պէտէլլէրին տախի բէշին էօտէնմէսի մէշլութ օլտուղունտան, շիմոնի տէկին էօտէմէմիշ օլմա համիյէթլիւ ապօնէլէրիմիզին կազէթա պէտէլլէրի կէօնալէրլէրին իսասէթէն ըիճա իտէրիլ:

«Իրաւունք» Մոռնարիդիհի

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻՅԵ

Թիւրք հիւքիւմէթի մէմալիքին ասայիշինի իատէ վէլըրըսթիյան թապաալարըն հուգուգ ու հայաթընը մուհաֆազա իթմէյէ միւքթէտիլ օլմայաճաղընտան, էրմէնիսթան, Մաքէտոնիա վէկիլիտ մէսէլէլէրին հալլը իշին պէօյիւք տէվլէթլէրին պիլ գօնկուէ մէճլիսի թէշքիլ իթմէսինէ էշէտա տի լիւզումու օլտուղունու Բուսիանըն նիմրէսի վէէհէմիյէթլի կազէթալարը շու սըրալարտա իտաա իթմէքտէ տիրէր:

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ չօգտէֆա մէքթիւր կազէթալարըն պէյան իթտիկլէրի էֆքէար ըսմի տայիլէլէրտէն ճիւրեան իթմէկտէ օլտուղունտան, գանն օլունուր քի եաղընտա պիլ գօնկուէ թէշքիլ իթմէք իշին Բուսիա սայիլ տէվլէթլէրէ թէքլիֆաթտա պուլունաճագ, վէ պէլքի տէ Ջար հաղրէթլէրի էվրոպայա ալիմէթինտէ պուէֆքիտը ֆիլիլէ չըգարմայա չալըշաճագ տըր:

Բարիստէն վիրուտ իտէն պիլ թէլէկրաֆա նազարէն, Ֆրանսա ճիւմհիւրիյէթ ըէյիսինին տալէթի միւճիպ՝ Ջար հաղրէթլէրին հոկանմիւրին իւք կիւնլէրինտէ Բարիստէ ալիմէթ իտէճէյի Բուսիա էլլիսի ըսմէն պիլտիմիշ վէ միւսիւ Հանէթօ տախի վիւքէլա մէճլիսինէ իւպարը քէյֆիյէթ իթմիշ տիր:

Ջար հաղրէթլէրինին Պէռլինէ տախի կիտէճէյինի Գօրէսքօնտան Բօլիթիք եաղը յօր. վէ սայիլ մէն պալարտան ալընտն հալաուիլէրլէ Ջարըն վէ իմէրաթօրիճանըն Գրալիճա վիգթօրիա հաղրէթլէրի իլէ կէօրիւշմէք իշին ինկիլթէրրայա տէ կիտէճէքլէրի մուհագագ կէօրիւնիյօր. պու ալիմէթլէրի իմէրաթօրիյա՝ Գրալիցա վիգթօրիանըն թօրնու օլտուղունտան, սըրֆ ազրէպալըզ սէպէպի իլէ օլմայուպ, իլլա սիյասի պէօյիւք մագսէտլէրէ մէպնի օլտուղունա Բուսիանըն վիւքէլա ըէյիսի վէ իտիլիլէ նաղըրը պուլունտան Բրէնս Լօպանօֆըն տախի ինկիլ-

Թերայա գտաւ ջարա լեփադէթ
իտեճէյի տէլիլ աստ օլունմագտա
տըր :

Պաղը վիճենա կաղէթալարըն
էֆքիարընճա , Պուլկարիանըն Հար
պիյէ նաղըրընըն իստիֆա իթմէ-
սի Բուսիանըն Պուլկարիատա թէ-
էսիւրի արթմասը վէ Բրէնս հազ-
րէթլէրինին թաստիգ օլունմասը
սէպէպլէրինէ համ օլունիյօր :

ՏԵՂԱՊԱՀ ԲԱՐԹՈՂԻՄԷՈՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՈՒՆ ԻԼԻՔ ԻՇԻ

Կէչէն ճուստ կիւնիւ Տեղա-
պահ Բարթողիմէոս եպիսկոպոս Սէ-
լամըզ լէսմինտէ հաղըր պուլուն-
տուգտան սօնրա Սուլթանըն հու-
զուրունա գապուլ օլունարագ պիւր
նութգ իրատ իթմիլ վէ Սուլթա-
նըն համիյէթի լէսմինտէսինին ,
լուծֆ ու մուհաֆազասըն տէվա-
մինի էրմէնի միլլէթի իշիւն իս-
թիւրհամէ , իսլամար ու էրմէնիլէր
պէյնինտէ գարընտալըզ մուհապ-
պէթինին տէվաթի իշիւն քէնտի-
սինին գատիմի սայ ու զայրէթի-
նի արթըրաճաղըն պէյանլէ էճ-
նէպիլէրին թէվիլիմտէն էրմէ-
նիլէրի սաղընարըրաճաղըն վատ
իթմիլ տիր (. . .) :

Սուլթանըն այագտա պուլուն-
տուգու հալտէ պու նուլթգա պիւր
իքի սէօղլէ ճէվապ վէրմէսի իւղէ-
րինէ , Բարթողիմէոս էֆէնտի պէ-
յանը ուպուսիյէթ ու տուվա-
լար իթմիլ տիր :

Տեղ. Բարթողիմէոսն իշպու-
նուլթգու միլլէթին խօշնութսուզ-
լուղը միւհիպ օլուպ , բազար կիւ-
նիւ քիլիսէլէրտէ Բարթողիմէոսն
իսմի գիւր օլունաճագ սըրատա է-
հալինին « չի յիշուի , չի յիշուի »
տէյու պաղըրտըղը Աթանա Պալ-
քանիպ պիլտիւրիյօր :

Միւլքիսէգէկ Սըրազան խան
ժսղով ազալըղնտան իսթիֆա իթ-
միլ իսէտէ , ժողով իսթիֆասընը
գապուլ իթմէյիւպ , անըն Ատիլյէ
նէգարէթինէ թագտիմ իտիլմէսի-
նին իգթիգասընը Միւլքիսէգէկ
Սըրազանա պիլտիւրմիլ տիր :

ԿԻՐԻՏ ԻՍԵԱՆԸ

Ասիւրէն Անաթոլիտէ (կիրիտ)
վուգու պուլան գարընըրգտա
թիւրքլէրին 31 խըրսթիյան թէ-
լէֆ իթտիկլէրին Աթանա հալաւս
պիլտիւրմիլ տիր : Պու պիշարէլէ-
րին տէօրտիւ բարաս , իքիսի չօ-
ճուգ իմիլլէր . բարասըն պիւրիսի-
նի բարչա բարչա իտիւպ հաղմըլ-
լար տըր :

Հերակլիոն ճիւղընտա թիւրք-
լէր 4 քէօյ հաղմըլլար վէ պիւր
գաչ քիլի էօրտիւրմիլլէրտիր :

Պաղը Ալի Ապտուլլահ բաշա-
նըն եէրինէ Զիհնի բաշայը սէր
գօմանտան թային իթմիլ տիր :

Отговорникъ: Х. Тамисовъ.

Զիհնի բաշա իլէ մահքէմէի թէ-
միլ ալատը իլիստիւ էֆէնտի վէ
ֆէրիպ իպրահիմ բաշա կիրիտէ
կիթալիլէր . պուլկարըն մէմուրիյէ-
թի մէճլիսի ումուսիլին վէ տու-
նըն հալ ու իշլէրինի թահգիպ ու
թէճէսիւս իտիւպ , սասիլլին իա-
տէսի հազգընտա լաղըմ կէլէն
թէտպիլլէրի Պաղը Ալիյէ պիւ-
տիրմէքտէն վէ Անաթոլիտէ վէ
սայիւր մահալլէրտէ իճրաի զուլմ
իտէն միւհիլլէրի ճէգալումագտան
իպարէթ իմիլ :

Պաղը Ալի Զիհնի բաշանըն
թայինի իլէ էվրօքալըլլարըն միւ-
տալէլէսինին էօնիւնիւ ալմագ էֆ-
քիտըրնտա պուլունտուգուստան
տօլույը , կիրիտիլլէր Զիհնի բաշա
իլէ միւղէքէլլէրի կիրմէք իսթէմէ-
յօլլար : էլիլլէր թէքրար պու
մէսէլէ հազգընտա մէճլիս իտուպ
գօնսօլլարա խոստուսի թալի-
մաթլար հօլլամըլլար տըր ,

Սթանպուլ վէ Աթինա մէհա-
ֆիլի սիյասիլլէն էֆքիարը շու-
տուր քի , Զիհնի բաշա մէպուս-
լար իլէ ուղլաշմայա մուվաֆապ օ-
լումայաճագ վէ մէսէլէ տահա աղըր-
լաշմագ տըր :

Աթինապուսի կէլէն հալատիս-
լէրէ նէղարէն , Եունանիսթան է-
հալիսի սօն կիւնիլէրտէ կոյէթ հիտ-
տէթլէնմիլ օլուպ , էկէր պու հալ
տէվամ իտէրսէ , վարօրլարըն վէ
զապիթ ու աքէրլէրին կիրիտի-
լէրէ մուպլէնթ իթմէմէսի միւմ-
քիւնսիլ օլաճաղընտան մատտա ,
հիւքիւմէթին տալի աղվաղըթտա
իճրաի մուսալլէյէ մէճպուր օլա-
ճաղը զանն օլունույը , էկէր Եու-
նան հիւքիւմէթի էհալինին արղու-
սու միւհիպ կիրիտիլլէրէ մուպլէ-
նէթտէ պուլունմագ իսէ , հիւքիւ-
մէթ թարաֆը օլան ֆըրգա անա
գարըն օլան ֆըրգա իլէ պիլլէշէ-
ճէք տիր :

Կիրիտտէն գաշուպ Եունանիս-
թանա իլթիմա իտէն խըրսթի-
յոնլարըն ասէթի 15 պիւրի միւ-
թէճալիլ տիր :

Էրիթրօրիին (իսեան գօմի-
թէսի) Եունանիսթան իլէ կիրի-
տին պիլլէշմիլ օլունուլունու հա-
ղընէն իլան իտէճէյի պէքլէնիլլօր :

ՄԱՔԷՏՈՆԻԱ

Ապի նամ բում կաղէթասընըն
վէրտիյի հալատիսէ նաղարէն , Օվ-
տէնա ճիւղըրնտա 150 քիլիսէն
իպարէթ պիւրում չէթէսի իլէ 500
նիկամի աքէր պէյնինտէ պիւր
գալիա վուգու պուլուպ 4 սասթ
տէվամ իթտիկտէն սօնրա , սէր-
կէրտէ Գաթարաքիւն Բումլարա
իմտատա եթթիլմէսի իլէ , թիւրք-
լէր 50 քիլի թէլէֆիլյաթ վէրիւպ
տաղըլլար տըր :

Պուլկար էքսարքը պիւր թագ-
րիւ իլէ պէշ եէնի մէթրօրիտլէր
իլին Պաղը Ալիտէն պէրաթլար
թալէպ իտէյօր . Պաղը Ալի 1870
սէնէսինտէ սուտուր իտէն ֆէրման
վէ պիլ ալսէրէ օլունան վատլար

միւհիպ իշպու պէրթթըրը վէրաի-
յինտէ Մաքէտոնիո իլթիլլա-
րըն էօնիւ ալլընաճագ տէյիւ լանն
իթմէքտէ իմիլ (. . .) :

ՌՈՒՍՃՈՒԳ ՎՈՒԳՈՒԱԹԸ

Պիւր գաչ կիւն մուգատաէմ
Ռուսուգտա վուգու պուլան ճի-
նայէթէ տայիւր՝ մուսպիլիմիլլին
մէքթուպլինտէն , աթիտէքի իլա-
հաթը մուսթապէրէն տէրճ իտէ-
րիլ :

Պիւր մէյհանէտէ իքի թիւրք
պէյնինտէ սէրհօշլուգ ալամէթի
իլէ միւնաղաա վուգու պուլուպ ,
պըշաղլարլէ եէքտիկէրի իւղէրինէ
հիւհիւմ իթտիլլէրի սըրատա ,
պիւր Բում արալարընա կիրիւպ
գալիալը մէնն իթմէքտէ իքէն ,
սէրհօշլարըն պըշաղլ իլէ կէօյսիւ-
նիւն սօլ թարաֆընտան վուրուլ
մուշ վէ էօլմիլ տիր :

Գաթիլ գաշաղըն էսնատէ պիւր
էրմէնի վէ պիւր Պուլկար տալի
հարէլէմիլ տիր :

Միւհիլլէրին իքիսի թուլթուլ-
մուշ վէ պիւր տիկէրի տէ արան-
մաքտա իմիլ :

Ֆէրտաը կիւնիւ էրմէնի հաղ-
մաճըլարը իշլէրինի թաթիլ իտուպ
քէնտի սանաթթալարը օլան
մաքթուլուն ճէնապէսինի մուլթան-
թան պիւր ալալ իլէ գալտըրըլմըշ
տըր :

Կաղէթամըղըն թապ օլունաճա-
ղը սատթա տէկին պու կիւնքի
թէլէկրաֆլար եթթիլմէմիլ տիր :

ՏԵՂԱԿԱՆ

Շարաթնիւրով յետաճգուելէ հտք
վերջապէս թաղ . խորհուրդի ընտ-
րուլթիւնը պիտի կատարուի յառա-
ջիկայ կիրակի օր , 11 օգոս :

Վառնաի տիւղական աղգային
գործերուն ոչորմիլի վիճակը , ուր
ամեն ինչ կը ներկայանայ մեղ տը-
խուր տւերակի մը պատկերով , և
նոր , կարող ու կամեցող թաղակ .
խորհուրդի մը առաւել քան երեք
ստիպողական պէտքը՝ պարտք կը
գնեն ամեն աղգայիններու վրայ՝
փութալ , մանապէս քուէարկու-
թեան և տալ իրենց քուէն յարմա-
րագոյն անձներու :

Այս մասին պարտադանցութիւն
աններելի է՝ մանաւանդ ներկայ
հանգամանքներու մէջ :

Թաղ . խորհուրդի անգամակցու-
թեան խոյս տալու միտումը , որ կը
սպառնայ ընդհանրանալ , պէտք չէ
որ անպատառ կերպով աղգէ քուէ
տալու մեր պատրաստականութեան
վրայ . պէտք է , ընդհանրապէս ,
գիտնալ թէ քուէներու արտակարգ
թիւ մը զօրաւոր միջոց մէջ աղգ .
պաշտօններէ խորշիւ ալ միտու-
մին , այդ նորիւրէկ հոսանքին դէմ :

Ժողովուրդը թող գործադրէ նախ
ընտրողի իրաւունքն ու պարտքը ,

թող տայ իր ձայնը և այլ ձայն
բռնակ մի զօրաւոր է աղգիւր հա-
մար , ուր որ անկ է :

Վառնաի կրիտատարութիւնը
մանաւորապէս պարտի իր կոչման
արժանի շարժում մը ցոյց տալ ,
մոնիլով ամեն դասակարգի մէջ ,
յորդորելով , համազել ամենքը՝ մաս-
նակցելու քուէարկութեան :

Օ՛ն ուրեմն , դիմենք այս կիրա-
կի ամենքս միասին քուէտուփին և
կատարենք առաջին քայլն վերջ
տալու համար մեր վառնաի աղ-
գային այժմեան անտանելի կացու-
թեան , որ կը սպառնայ յառաջի-
կայ դպրոցական տարիշղանին մէջ
փակ պահել մեր վարժարանները և
հրկիզնալ վարժարանն և կալուած-
ները ձգել իրենց քարուքանդ ,
աւերալ վիճակին մէջ :

Պ .

ԱԶԴԵՐ

« ԻՐԱՆՈՒՆԻՔ »-ի վարչութիւնը
յանն կառնու պատրաստել հա-
յերէն , Պուլկարիէն , Ֆրանսիէն
և Յունարէն լեզուներով ընկա-
լարիւր , հասցէնր , նամակագրուի-
նր , մահալլար , յայտարարու-
թիւննր , հարսանիսց և այլ հրա-
ւերագրեր , այցաքարտեր ևն , ևն :

Գևորգ չափաւոր

Փափագողք պարտին դիմել խմ-
բագրութեան հասցէին :

ՅԱԿՈԲՈՍ ԲԱԲԱԶԵԱՆ ՍՏԱՄԲԱՃԻ

Բրիտանիայի սօգազ Նօ 3 Գասա-
պօֆոնս պիւնաւընտա :

Ստանպուլտան եէնի կէլմիլ օ-
լուպ էնվաի մարգալար , չիլէկլէր
վէ սայիւր լէսմիլէր ստամբա իտէր ,
Բանթուֆլա , Կէօլմէկ , Ֆիստան ,
Պէլէուր վէ պուլնարա տայիւր հէր
նէվ գուճալար իւղէրինէ :

Միւրաճաթ իտէն միւլթէրի-
լէրի հէր ճիլէթլէ մէմուն իտէ-
ճէլինի վատ իտէր : 2-3

ՆԻԿՈՂՈՍ ՍԻՍԱԿԵԱՆ

ՆԿԱՐԻՉ

Բրիտանիայի փողոց , Պ . Քասա-
պօֆի տան ներքեւ քիւ 3 :

Պատիւ ունի ծանուցանել Ար-
գոյ Հասարակութեան թէ յանձն
կառնէ պատրաստել պատկերներ ,
թէ իւղաներկ և թէ մատիտով
խակաւանին յար և նման . նոյնպէս
լուսանկարներու վրայէն կը պատ-
րաստէ նկարներ պահանջուած մե-
ծութեամբ :

Պատրաստ է նաև դասախօսել
փափաքողներուն :

Շատ չափաւոր գներ :